

דברי הכפר

סוכות

יובל סוכות תשבז שבעה ימינו

מספר 835

ידי בתשורי תשמ"ד

21.9.83

כפר הנשיא

128

וילג'ן 8

סְרִבָּה

מֵג הַקְלֶת מַעֲשָׂה לֹך שְׁבָעַת יָמִים, בְּאַסְפָּה מְגֻרְבָּך וְמִיקְבָּך.
וְשְׁפָחָת בְּמַגָּה, אַפָּה וּבְגָנָה וּבְתָה, וּצְבָדָך נְאַמְתָּה,
וּמְלָרִי וּמְגָר וּמְתָיָם וְהַאֲמָנָה אֲשֶׁר בְּשָׁעָרִיך.
שְׁבָעַת יָמִים תָּחַג לְה' אֱלֹהֵיכִיך, בַּמְקוּם אֲשֶׁר יָכֹר ה',
כִּי יָבָרֶךְ ה' אֱלֹהֵיך בְּכָל-תְּבוֹאָתְך וּבְכָל מַעֲשָׂה יָדְך,
וְהַיְתָ אָפָּ שְׁמָמָה.

[דברים ס"ג, י"ג-ט"ז]

וְתִפְנַן לְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
מוֹעֲדִים לְשִׁמְחָה, חֲגִים וּזְמָנִים לְשִׁלְזָן.
אֶת יוֹם חֶג הַסּוּכּוֹת הַזֶּה, זֶמֶן שְׁמַחְתָּנוּ מִקְרָא קָדְשָׁך,
זֶכֶר לְיִצְעָת מִצְרָיִם.

[מתוך תפילה לח הסוכות]

הַסּוֹכָה

הַצְבָּה

חג זה, השליishi שלוש "רגלים" - אוטם חגים שביהם היו עולמים לרגל לירושלים יהודי ארץ-ישראל ולא מעט יהודי התפוצות - החזיד לפחות לתקופה של שבוע ימים את היהודי, המקיים מצוות סוכה, לאירועים של הנדייה במדבר, כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים" (ויקרא כ"ג, מ"ג).

לחג הסוכות היבט כללי, כי השם الآخر שלו - חג האסיף - מרמז על תקופת קציר היבולים האחורה של השנה. לאחר שמחת תורה מתחלים להתפלל לגשימים במקומם לברך על הטל.

אפשר לראות בארבעת המינים סמל לאחדות העם, הנוחוצה בכל עת. אי-אפשר לקיים את המצווה מבלי שכל הארבעה - תמר, הדס, ערבה ואתרוג - יהיו צמודים יחד. אולי נוכל ללמד מהஸמויות הזאת.

"פרי עץ הדר" - אלו ישראל, מה אתרוג זה יש בו טעם וריח, כך ישראל יש בהם בני-אדם שיש בהם תורה ויש בהם מעשים טובים.

"כפות תמרי" - אלו ישראל. מה תמר שיש בו ריח ואין בו טעם, כך אשראל, יש בהם בני-אדם שיש בהם תורה ואין בהם מעשים טובים.

"וענף עץ עבות" - אלו ישראל. מה הדס יש בו ריח ואין בו טעם, כך ישראל, יש בהם בני-אדם שיש בהם מעשים טובים ואין בהם תורה.

"זערבי נחל" - אלו ישראל, מה ערבה זו אין בה טעם ואין בה ריח, כך הם ישראל, יש בהם בני-אדם שאין בהם מעשים טובים ואין בהם תורה.

ומה הקדוש-ברוך-הוא עושה להם? לאבדן אי-אפשר. אלא אמר הקדוש-ברוך-הוא: יקושרו כולם אגדות אחת והם מכפרים אלו על אלו (ויקרא רבא ל').

חג הסוכות היה החג שבו הוזמנו ענייגי העם בעלי-תורה וכगמול להכנסת אורחים אלה ביקרו בסוכה - כך אמרינו אבותינו - האושפיזין (האורחים) אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן ודוד.

נקווה שחג הסוכות שלנו יתברך ביבולים טובים, במעשים טובים, בתורה ואושפיזין.

מועדים לשמחה
אריך

ימין הולדה

*****

26.9. גבי אסתר סולומון

27.9. שלית דבולט

29.9. שוש אפשטיין

יעיר דורי

יום נישואין

28.9. רות ויצחק גולן

לחנה ולאסף מסר ולילדים
להולדת ה בת - האחות

אלאן

דריפיקות פטיש בכל מקום בהקמת סוכות!

אנחות האקונום, המבשות ואנשי חדר-האוכל - כי עוד חג ארוך קרב
ובאי!
קריאות גיל של ילדי בית-הספר, כי עוד חג ארוך קרב ובו!

רעש המכונות הכבדות המפלסות את דרכן במתירות מஅחרוי הבתים ומעבר
הדשאים ומניחות כבלים בעמקי האדמה.

זרימת המים בבריכת השחיה בימים האחרונים לפני הסגירה.

בצד שני, כרגע כבר לא נשמע קולו הערב של נורברט, שעבר לקיבוץ
עין-החרוש למקופה של 3 חודשים, להיות עם מרימ, חברתו. המוּ ברכות
ולהתראות!
אייתמר עדר קיבל רשיון-נהיגה. מזל טוב וסע בזירות.

החלמה מהירה לאמיר נ. ול沙龙 ס. - שניהם שוכבים בבית עם בעיות
ברגלי. וגם לגבי' סיליה ברגמן, שלא יש בעיות בגב.

דרך צלחא לבני ג., רואבן ומופתי שוב יוצאים לחו"ל, במאצים
לקדם עסקי "הboneים".

השבוע ביום בי' קיבלו ילדי כיתה ג' ופל מצופה. ותשאלו למה? כי
הם היו נהדרים! יש לצין שלפני הופל כל אחד קיבל זריקת חיסון
בישבן והם פשוט התבגרו למופת. לא רק שלא בכו, אלא היה וכוח
מי ייכנס ראשו. כל הכבוד לכיתה ג'!

שייא חדש בכפר הנשייא!
למשפחה מסר נולדה בת - והיא המשפחה הראשונה אצלנו שmagieה למספר
המרשים של 7 ילדים! מה היה אומר בן-גוריון זיל למשפחה אנגל-
סכסית זו, ברוכת הילדים? בכל אופן - מזל טוב ענק מכוון.

בנוספַּך כל האירועים הרבים שצורות סוכות מכין לנו - נרשמו 48 (!)
חברים לנסוע להופעה של סיימון יוגרפינקל ברמת-גן במו"ז-שבת.
מי אומר שאין אנו צמאים לתרבות??

מועדדים לשמחה ושבת שלום

אל זה

בְּנֵי־לְלָהֶת שְׁעִיר־בָּרָךְ וְפַתְחָהָה

רישימה זו אולי לא תגעם לאפיקורסים גמוריים, אולם גם שומרי מסורת לא ישבעו ממנה נחת. היא מבטאת מחשבות ורגשות של מי שאינו דתיות בשום מובן של המילה, ובכל זאת פתווחה לאויריה המיוחדת מאוד השוררת במוועדו - גנו מערב "כל נדרי" עד לתפילה "געילה" ביום הכליפות. אולי תגידו - נוטalgיה, אולי תגידו - צביות, עובדה היא שתפילה "כל נדרי" מושכת אל המועדון יותר אנשים מאשר אסיפה רגילה (שלא לדבר על השיחת שהתקיימה יותר מאוחר באותו ערב ומספר המשתתפים בה לא הגיע ל"קופרום").

מהו באותו מעמד, המשפיע על ילדים קטנים להימד בשקט בלתי רגיל אל הורים, ועל חברים לעקוב בספר אחרי נסחה ארמית, חצי מובנת? החלן הזה, האיטי והעצוב, מעביר בי רעד, אולי מבני שהואழיר אותו לרגע אל בית-הכנסתאחר, המפואר, שנשך שם במרחקים. אפילו בתור ילדה התרשמי מרציניותו אותו הערב. הרגשי שכל אחד ניטה להתגער מדאגות יום-יום ולהתייחד עם עצמו. שמע מאותה רצינות נותרת גם כאן.

אומרים שתפילה "כל נדרי" - האפשרות להתייר שבועות והמלחיכבויזות בין אדם ואלהים - התכוונה במיוחד לאוותם יהודים שהוכרזו למיר את דתם, והיא נאמרת שלוש פעמים, כדי לחתהות גם לאלה שנאלצים להגיע בדרכיהם עקללות להשתף בה. בתשתחווית בתפילה זו אני רואה (בסדרי! תחזקו!) מעשה של הזדהות עם עמי.

לא במשר כל היום עוקבים אחרי בעל התפילה ויש שהוא לדרכו במחזר ולהתרגש מקטעים שליהודי המסורתם הם בוודאי עניין של שיגרה.

הרי אפילו המשפט הראשון נפלא ומפתיע: "על דעת המקומ ועל דעת הקהל אנו מתירים להתפלל עם העבריניים". לא נדחה אף אחד, נקלט אותו בלי לפשש בעברו.

ספרתי 48 חטאים שעלייהם יש לבקש סליחה - לא פחות ולא יותר - ואמנת קשה לתאר שאדם בן-תמותה יספיק לבצע את כולם. אולם, זהה המרגש, כל העדה ערבה איש לרעהו וכל אחד אחראי על חטאיו של השני. בחיקור מסוימים אני קוראת על חטא של זלזול בהוריהם ומוריהם, ושל רכילות, גם חטא של אוכל ומשתה. במשר כל היום לא יגיד היהודי אפילו פעם אחת "חטאתי" - הכל בל-שוו "אנחנו". מה הפלא שהיהודים המציאו את הקיבוץ?*)

מבחינה ספרותית אפשר להתענג על סגנון שירת ימי-הביבניים. פעם אחריו פעם אני מגלה את סדר הא'יב, ישר והפור, בפסקוי התפילה, לעיתים גם יאיתו תחילות הפסוקים את שם המחבר או פסוק מן התנ"ה. ויש שהסדר הוא א'יב מהחת-חלה ומהסוף בו-זמןית - מלאכת מחשבת של משוררים ללא שם במשך מאות שנים. לקראת סוף היום, שעבר עליינו לא רק בל מأكل ומשקה אבל גם בל פולידי-טיקה ובלי בורטה, אומר שליח הציבור: "פתח לנו שער, בעת נעילת שער, כי פנה היומ", ועם תקיעת השופר הבודדת אני יוצאת אל עולם היום-יום כשלURI הלב פתוחים קצת יותר.

*) ולכן יש לי אפשרות כאמור בשלווה "אל תשליךני לעת זיקנה".

מפני הטע: הרי שואל את ניצן (3): "את צמה?" - "לא, אני קווקו", עוננה הבת.

טַלְגָּה אַלְמָן מִלְּאָכֵת

עַם כִּיתָּת "הַיּוֹבֵל"

באחד מימי השבוע קיבלתי הזמנה ליפה בתא-הדורר, שבת נאמר: הינך מוז-
מנת למסיבת "החלפת מטפלות", שתיערך ביום ה'. עליך להיות ב- 8.15 בראחבה,
להביא בגדים חמיט, בעל אוחב ומצב-דרוח טוב. ולמטרה בהזמנה חתומים בני
"היובל" האוהבים.

טוב, מי אינו אוהב להיות מוזמן למסיבה? יחד עם זאת כבר עשינו
מסיבה בחופש הגдол, בה נפרדתי רשמית מבני הכיתה, ובעצם חשבתי שאليسנו
כבר את החובה הנעלימה זו.

בכל אופן, הגיע יום ה'. דוד ואני הגיענו קצת באחור לאיחור לאחיה ונכנסנו
למכונית, שהיתה מלאה בהורי הכיתה. ואז הבנתי שמסיבה זו תהיה גם עם
התורים - וזה הבדל גדול מהמסיבה הקודמת.

ירדנו לירדן בדרך הטנקים, ומרחוק כבר ראיינו אור של מדורה וכוכו שורה
אורות קטנים, שעדיין לא היה לי ברור מהם.

כשירדנו מהאוטו גיליתי שכבר כל בני הכיתה, אנגי, רבקה והזורים
רבים נמצאים שם, כשהחברים והמדריכים עוסקים וטורחים סביב גחלים, כל-
מטבח לרוב ומזונות שונים.

על הגשר עצמו, שבנו כפלטה רחבה של בטון, הייתה ערוד שולחן ארוך
שבו מספיק מקומות לכלנו, שורת האורות שנראתה מרחוק הייתה שורה צנצנות
שבהן נרות מאיריות.

. האווירה הייתה מקסימה. מתחתינו זרם הירדן בשצף-קצף ולא אפשר שיחא
רגילה. תירח, שהיה חצי מלא, זרק את אורו על המים הזרומים במרץ וללא
פסק. בקיצור, אווירה יפהפייה ורומנטית.

ואז בא זמנה של הארוחה שהוכנה בטוב טעם - שישליך מטובל מן האש,
צ'יפס,سلطים שוננים ועשירנים ומשקאות מכל מיני סוגים. כשהבטן סירבה
לקבל עוד, הוזמנו למדורה, שגם סביבה היו סיידורים נוחים לשינה לכל
התורים ומהזמינים ה"מצדכנים".

סביבה המדורה נערכ כל הטקס - ברכות מבני הכיתה, ברכה מנציג ההורים;
קטעי קריאה מבדרים על מקרים מצחיקים שקרו לנו במשך התקופה המשופפת;
מתנה ליפה וכמוון דברי תודה, שאי-אפשר להשתטט מהם.
את הערב סיימנו בשירה בלילוי גיטרה, וכמוון - "יכבוד יוגש" - קפה,
עוגות שונות ושוקולד.

ברצוני לומר המון תודות לכולם, שהקחTEM חלק בארגון ערב מקורי,
מלא יוזמה, ומתוכנן להפלייא עד לפרט האחרון. ואם הוא בא לשוף את יחסינו,
שברקמו במשך השנה ליטים וחזי ייחד, בוודאי שהסיפוק והאושר כולל שלוי.

נמשיך להתראות ברחבי המשק - ולכם הרבה הצלחה ושמחה בכל מעשיכם
בשנים הבאות.

שאולת

הַיְמָנוֹת

בּוֹלִי הַשְׁתָחִים שֶׁל קִיבּוֹצֶנוּ

בזמן האחרון נערכו כמה סיורים לאורך קו המים, שבניהם מתבצעת בקצב ושםנו נשב מים מהירדן אל שטחינו. תוך כדי כך בסענו בדרך שמהווה צלע בשלוש, משולש שהוא צורת כל שטחינו מצפון לקיבוץ. שטחים אלה כוללים את הכותנה, האבוקדו, מטע תפוחים ומרעה. מקום השאייה יוקם בקדוקודו של המשולש ובסיורנו הגיעו למקום זה, וראה איזה פלא - זו הפעם הראשונה שהברים אחדים הגיעו לאיזור זה.

מאחר והאייזור היה מעובילן גם לפני שתיכננו לבנות בו מכון שאיבה, אנסה לספר שהוא עליו במסגרת הסידרה - שנדרמה בזמן האחרון - "בווא נטיל בעיבוצנו".

מכון השאיבה ישאב מים מהירדן ומאות המטרים צפונה שם היורו שטח לפעילות האדם במשך הרבה זמן. כמה? לפניו 250,000 שנה, כנ, זו לא טעות, לפניו מאותים אלפי שנה, בערך אותה תקופה של עובדיה - גן-העדן המפורט של הכרם באפיקים, בנה האדם הקדמון מלכודת-ציד באיזור. נמצאו שכבות מרבע תקופות לפחות. המימצאים כוללים כלים מאבן צור ומבזלת, עצמות של חיות רבות, לרבות כליה שאינן נמצאות עוד בארץ. כן נמצאו שניי חיים רבות, ביניהם חת של פיל לאורך של יותר ממטר וחצי.

מאז התעמק בעירדן, התפרצויות מקומיות של בזלת כיסו חלק מהשטח, לעיתים כיסתה ימת החולה את האיזור, ובכלל השתו השתרנו פנוי הדברים. לפניו 5000 שנה, תקופה המכונה קלקוליתית, התישבו האנשים בכפרים מתוכננים היבט שני צידי הירדן. ברכותם לעבור מצד לצד חיפשו להם מקום מעבר נוח ואחד מהם היה ללא ספק מקומם זה. ואחריהם המשיכו לעبور שם, אם לצרכים אזרחיים ואם לצבאיים. גם הרומים הפעלו נינים השתמשו בו ובטוח שהוא שימושם בצלבניהם. אז התעצם מצביה המוסלמים, צלאח-א-דין, ודרש מהצלבנים לפרק את איזור המעבר ולא להפריע למני שירתה לעבור. שליט הצלבנאים חשב להתחכם, בנה מבצר על גבי שרידים רומיים ורק גמר - בא צלאח-א-דין וחיסל אותו, אך השair לננו תל. זה היה ב-1179.

לשם "אשר בנות יעקב" יש שני הסברים.

א. המוסלמים, בלבושם את הארץ ובЛОודם את סיפוריו התנ"ר, חשבו שכן נפגש יעקב עם עשו והעביר את בנותיו (מי אלה בכלל?) במעבר הנהר.

ב. כשהבשו המוסלמים את צפת מיידי הנוצרים, מצאו שם מינצ'ר נשים הקורי עלי שם אחיו ישו, הוא יעקב או James. לקחו את בנות המינצ'ר - בנות יעקב - לדמשק וכשהעבירו אותן בנהר התחלפו הבנות לעשות ראש ומהומה וניסו להתאב. זה הרשים את שובייהן ולכך קראו למקום על שמן.

נפוליאון שלח לכאן חילים, כדי לעזרת תגבורת טורקית לעכו הנוצרה.

הבריטים תיכננו לפלוש לסוריה הווישית במהלך מלחמת העולם השנייה. "ההגנה" פרצה את הגשר ב"ליל הגשרים" בתקופת המאבק והטורים כבשו אותו ב寥ני 48

(בוא נטיל - המשך)

והעבירו עליו צבא, כדי לחזור את "אצבע הגליל" ועד שער מחניכים הגיעו. בשנות ה-50 המוקדמות התמקדה כאן תשומת-לב בין-לאומית, כי כאן בקשה ישראל להטוט את הירדן, כדי להזרימו לモביל הארץ. הסורים הת-נגדו, אולם התנגד, האמריקנים הפסיקו לשם, אך הספר עומד וישמש גם אותנו.

לא ידוע מתי בעצם נבנה הגשר הראשון במקום. שורש של גשר טורקי שרד לצד המזרחי של הירדן. שרידי גשרים אחרים וvae נSteve נבנתה חורף כמו זה של 1969 או הווסרו על-ידי פועלות להרחבת אפיק הירדן וישורו. פועלות כאלה נעשו ב-1934, 54' ושוב ב-70'. כל גשר והדחפור שלו.

ובכל התקופות מאז החשמונאים שימשו המים של הירדן כמקור כוח להנעת תחנות-קמץ. גdot הירדן זרועות תחנות אלה. התחנה עליה הקשתות היפות שרואים אותה פעת נבנתה על-ידי מתישבי משמר הירדן בתחילת המאה. אך זמן קצר אחר-כך הובאו מבועים ארציה ואלה שימשו קודם כל את התחנות, אחר-כך משאבות, ולבסוף גם מכוניות. במשך היהודי פסקו תחנות מונעות במים לעבזד אחורי מלחמת העולם הראשוונה. אולם ערבים המשיכו לעבוד בהן עד 48, ובפרק הירדן, צפונית לכנרת, אףלו עד 67.

רק קוודקוד של משולש, קוודקוד רווי התרחשויות.

המשטרה והמאחרים להגיע

מפקד משטרת רاش-פינה פנה אליו וחתלון, כי עיירה מהמשק נכנסה לתחנה ודרשה בצוורה חזרפה ולא חברותית מהמשטר בתחנה, להתקשרות עם השער!

אני רוצה להזכיר לכל חברי המתגוררים להגדע לרаш-פינה בשעות הלילה מאוחרות, להציג באסימוןם, לאחר ויש מROL לתחנה טלפון ציבורי. במידה ונайн בילדיכם אסימוןם או שהטלפון העיבורי מקולקל יש לפנות אל המשטר בתחנה בצוורה אדיבה ומנומסת - עד היום לא היו לנו בעדרות אitem. כמו כן, יש לבצע שיחה קדרה ככל האפשר אל השער. חברי צדיכם להבין, כי אין זו חיבתו של השוטר לתת שמוש בטלפון המשטרתי וככל צורת פניה לא מנומסת איננה עוזרת ללחמים בין כפר הנשייה והמשטרה.

בתודה מראש

אי. ר. ג. ת

הארון

עם אהות ביה"ס יעמך החולה

- שוננה, זה שנתיים שאת עובדת בתפקיד זה שהוא חדש, ואת בעצם בנית אותו בבייה"ס האזורי. מהו התפקיד וממי את בעובדה זו?

- ובכן, באמת עברו כבר שנתיים ואני עומדים בפתח של שנת לימודים חדשה.

אני מוכರחה לומר כפתיחה, שאיןני ממש לשוב לעובדה זו. התפקיד הוא לא מוגדר ויש לי הרגשה קשה שהוא גם לא כל-כך מוכר.

- למה? האם אין בת-ספר אחרים שבהם יש אהות בי"ס?

- לא. בדקתי ועברתי וניסיתי למצוא בי"ס על-יסודי באדר גודל כ"עמך החולה" שמחזיק אהות, ולא מצאתי.

את הדראה קיבלתי מאהות ב"ס דנציגר בקרית-শמונה, שעובדת שם פעמיים בשבוע. תפקידה הוא בדי'ק ייעוץ והכוונה בתוך מסגרת ישיבות הנהלה ומחנכים, כאיש מקצוע; בדיקות שגרתיות עם רופא וקצת חינוך מיINI לפי בקשות מיוחדות של מחנכים.

- האם את שילכת לאיזו מסגרת שהיא בבייה"ס האזורי?

- לא. וזה הבעיה שלי. אני תמיד אומרת שזהו המקום, בו אני מוצאת את עצמי ב"בדידות מזהרת". יש לנו לעתים הרגשה, כשהאני עוברת במקומות של חצר בייה"ס או בכassetת לחדר-המורים כדי לפגוש ואולי לשמה, להביע דעתה, לספר חוותה עם תלמיד, לספר בדיחה... אני, מרחפת, חסרת-משקל. הרואה והבלתי-בראית.

אני מנסה ליזור קשר עם מורים, אפילו רק כדי לומר שלום ולדבר על מג-האוור ותחדשות, אם לא מעביני מה יש לי לומר על תלמיד כלשהו... ואוזניים אוטומות.

- יש לי הרגשה שאת מאוד מתווסכת.

- כו, לצערי כן. נקודת האור היחידה שיש לי הם התלמידים.

- מהו סוג העובדה שאתה עוזה?

- אני עוזה הרבה העבודה סוציאלית. שיחות מוראל וחינוך פרטני לגיל ההתבגרות. יש לי חדר חם וגעים, עם וילונות ושטיחים וכורסאות, ותלמי-דים רבים מוצאים עצמם קשכת ולב חם. בהפסכות הם נוהגים לבקרים. לפני בחינות, שיעורים קשים או משעממים, עם כאב-בטן, בחילה או כאב-ראש. ולא רוצים להתعمل... ואצלי הקומקום הקטן רותח ויש כוס תה ובהנה, וחוזרים לשיעור.

לפעמים קורה, לצערי, שגם גם אהות ממש עם עצרה ראשונה ואמבולנס ובית-חולים. וזה אני שוב מוחשת עם מי לדבר, להתחלק, לספר מה קרה - ואני הולכת עם צילי ויושבת לי בחדר-המורים ושותה לי כוס תה בלבד וירושתת. ולא רואים.

(ראיון עם אחות - המשך)

שאנו רוצה פגישה עם המנהל, יש לו זמן בשביב רק אחרי יומיים. כל בקשה לקצת יותר מעורבות שלינו בדוחת בעידנות על הסף. והמורים כולם תמיד מהרים. החבר הטוב שלי הוא החצרן, אח'יך המהסנא ווהנאגים. הם בכל זאת מוצאים بي משהו...

- למה את בכל זאת ממשיכה, אם זה לא תואם את ציפיותיך?

- כי בכל תחילת שנה אני מרגישה חשוב שאיה שם, לפחות בשביב התל-מידים החדש של כיתה ז'. יש שם המורה קשי קליטה. במעבר מהבית לבנייש ענק כזה - הם הולכים לאיבוד. יש שפוחדים, יש שאפיקו לא מוצאים מקום באוטובוס, כי הם קטנים והגדולים כבר יושבים, אחד על כל ספסל. ואני רוצה להיות שם בשביבים. ותמיד ישנה תקווה שאולי השנה אמצא משאו בוסף שלוסיף לי עניין ומלץ.

השנה אני יוצא ללמידה מעט מדרכי ההוראה, יום בשבוע באורננים. גם זה קצת ישר וימלא אוטי.

- יש המוני אנשים שעושים עבודה אפורה, يوم יומם, שנה שנה. ולא תמיד זה מלא עניין ובדרכו להגשה.

- אבל אני מאוד מקווה שהם לא מרגשים בודדים כל-כך. שהם יכולים להתקשר לאלה שעובדים איתם, אפילו אם הם מעיל רם ה.

- אני מקווה יחד איתך שתהייה לך שנה פוריה ומספקת, וחברות טובה בעבודה. תודה. מי יתן!

שמעה, תרגמה ורשמה

שורשה שרקי

.ב.ב.

שוחחתי על הנושא עם מ. שהוא מצוי ברכי המקום ההוא והאיש נרתם לי לעזר (תודה!).

אם לא אצלך "לעלות במשקל" במשך שנה זו, כנראה שאים צאשוב מתדרפת על דלתות לשכת העבודה. עד שאמצא לי עבודה מצהה ומספקת...

המקצועיים

הערכה לעובדות החינוך על-ידי הציבור הקיבוצי

מידת שביעות הרצון של האדם מעבודתו וההערכה העצמית שיש לו מתקידיו בעבודה מושפעים מאוד ממידת ואופייה של הערצת הסביבה החברתית לעובודתו ולתפקידו בה. קשר זה נמצא במחקר רבים ובאוכלוסיות שונות והוא נכון גם לגבי האוכלוסייה הקיבוצית.

העבודה בחינוך בגילים הצעיריים (מטפנות, גננות, מורות) עומדת על סדר היום בקיבוצים רבים לעתים קרובות, כאשר רבים תהים מדוע ישם עובדי חינוך (שהינם בד"כ עובדות חינוך) אשר חשים שעבודתם אינה מוערכת מСПיק על-ידי הציבור הקיבוצי, והררי באופן אובייקטיבי חינוך תדור הבא תינו מהעובדות החשובות, יותר בחברה הקיבוצית.

וכך גם נמצא במחקרים שנערכו על-ידי המכון לחקר הקיבוץ, כי היוקרת התעסוקתית של עובdot החינוך בעיני החברים הינה גבוהה. במקרים אחד, למשל, נמצא כי מ בין ארבעים עובדים ותפקידיים בקיבוץ מצוינים עובדי החינוך למיניהם (מורים, גננות, מטפנות מכל סוגים) במוצע חמישון שני מלמעלה, לעומת מקדים אותם כ-12 עובדות ותפקידיים אחרים הכוילים את רצ'ן המשק, המזקיר, גזבר, רצ'י ענפים ועוד כמה מקצועות נוספים.

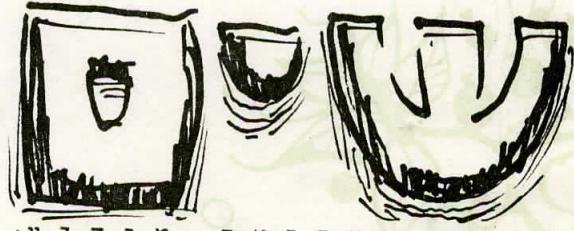
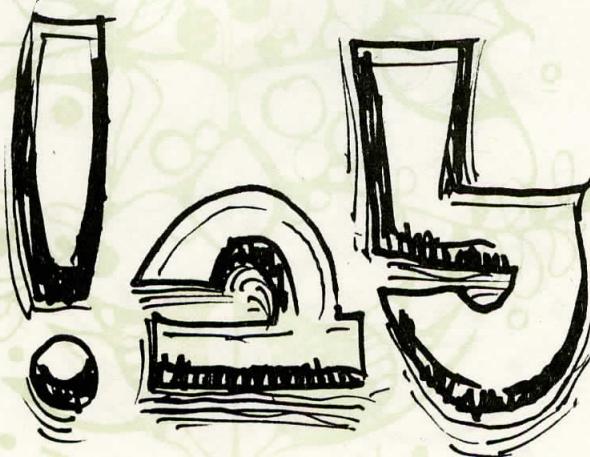
אי התאמה שבין ההערכה לעובדות החינוך לבין הציבור לבין זאת הנפתחת בעיני העובדים נקרה גם במחקר אחר, בו נשאלו בין היתר הורים לילדים במערכת החינוך אודות נושא זה.

תשובות הורים מצביעות כנראה על מוקד הבעיה: בתשובה לשאלת בדבר "מידת הערכות לעובdot צוות בתילדיים בכלל" ענו 40% מההורים כי יש להם "הערכה רבה מאוד" ועוד 53% כי יש להם "הערכה רבה". לעומת זאת, כאשר נשאלו לדעתם על "ההערכה הניתנת לעובדי בתילדיים על-ידי רוב החברים בקיבוץ" ענו רק 10% "הערכה רבה מאוד" ועוד 36% "הערכה רבה", אך הרי "רובה חבריו הקיבוצי" הם אותם הורים עצם.

כלומר, אנו רואים כאן תופעה של "בורות המוניטין", כאשר רוב הורים חושבים שההורים האחרים אין להם הערכה לעובדי בתילדיים, בה בעת שלרובם המכריע (93%) יש דוחקה הערכה רבה, אך כנראה שם שומרים אותה בלבד.

לנוכח הנאמר במשפט הפתיחה של דף זה ברור, כי מוסדות החינוך והעבודה בקיבוצים ינקטו פעולה חשובה ביותר ביתר, אם ימצאו דרך שאוטו "סוד" של יחסם האמיתי של הורים כלפי העבודה בחינוך יבוא לידי ביטוי ובעיקר לידיעתם של עובדי החינוך.

(אוניברסיטת חיפה / המכון לחקר ולימוד הקיבוץ והרعيון השיתופי)

צְרוֹת הַמֶּרְפָּאָה מִרְדֵּעַ:
אחרי סוכחות נתחיל שוב בבדיקות שיגרתיות
של חברים מעל גיל 40.

חבר מודמן שלא יכול לברא לבדיקה בירום
שנקבע לו, חביב למסוד ذات לנען, כדי
שחבר אחר יוכל לבוא במקומו ולנצל את
התוור.

מי שלא מתכוון בכלל להיבדק, צריך לדבר
עם האחות.

ה ר ד ע ת ה מ ס פ ר ה

ספרות נשים

הנכח מודמןות להיכנס למספרה ולקבוע תור עם הספריות לפי הצורך
אחרי החגים הימים הקבועים ייהיו:

ספרות גברים/ילדים

- יום א' - בתיה
- יום ג' - בתיה (חצי יום)
- יום ד' - יהודית (חצי יום)
- יום ג' (בערב) - כוכבה והילדי

ספרות נשים

- יום ב' - היילרי
- יום ג' - בתיה (חצי יום)
- יום ד' - יהודית (חצי יום)
- יום ה' - בתיה
- יום ו' - היילרי

נתדל לעבוד עד כמה שאפשר לפי תכנית זו.

=====

בָּרֶזֶבֶרְוָן

- שייז בתשרי - ארנון וווטמן
- גייז בתשרי - יצחק טרייקובסקי
- גייט בתשרי - גבי רות סטיל
- כיב בתשרי - ליין לייטמן

כעת אנו מכינים תכנית עבודה לשנת תשמ"ד. לפי התיכנון את/^ה
רשיית להוריד 2 שעות דירוג גיל ולבוד
 שעות ליום. עקב העובדה שלפני שנה התחלנו ברישום עבודה דרך
 המחשב, רשות דירוג הגיל נעשה באופן אוטומטי. בכך התנגדו חברים
 שגילו כי הרישום אינו מותאם לעובדה בפועל. נא להודיע לנו אם את/^ה
 מתכוונת(^ה) למשיך זכות זאת, כדי שנוכל לרשום את השעות שעובדים בפועל.

בתודה מראש,

אליזי
הנה"ח

שם: .....אליזי הנה"ח

1. אני מתכוון(^ה) למשיך זכויות לדירוג גיל לשנת תשמ"ד ולבוד יום מקוצר.
2. איני מתכוון(^ה) למשיך זכויות לדירוג גיל לשנת תשמ"ד - אמשיך לעבוד יום רגיל.

נא למחוק את המיותר ולהחזיר לתא דאר 50.

תודה.

KIBBUTZ QUESTIONNAIRE

My name is Neil Infield and I am an undergraduate student studying Human Geography at the University of Keele in England. In order to complete my degree I am required to complete an original research project. This questionnaire is part of this project, and aims to find out why people move to a kibbutz and what kind of background they have.

1. What country were you born in? . . . . .
(If you were born on this kibbutz, go to question 24; if you were born elsewhere in Israel, go to question 19).

2. Please explain the factors behind your move to Israel.

3. Which country did you leave to come to Israel? . . . . .

4. At what age did you move to Israel? . . . . .

5. How were you occupied before coming to Israel?

6. Which type of area did you live in?
rural   urban   (tick most appropriate).

7. Did you come directly to this kibbutz?

Yes   (answer questions 8 & 9)

No   (answer questions 10 onwards)

8. Please explain why you moved directly to this Kibbutz.

9. From what source did your information/knowledge about this kibbutz come?

(go to question 15)

10. Where in Israel did you live before moving to this kibbutz? . . . . .

11. What type of area was this?
rural   urban   (tick most appropriate).

12. How long did you live in Israel before moving to this kibbutz, and how were you occupied?

GENERAL QUESTIONS

13. Please explain why you eventually moved to this kibbutz.

14. From what source did your information/knowledge about the kibbutz come? (or mollesup or og, leinol ni emetemba)

15. Did you consider moving to another kibbutz, Moshav or New Towns, before coming here . . . . . If yes why did you reject the others?

16. How would you describe your links with family and friends abroad? (Underline the most appropriate reply). Very close/Close/Average/Distant/Very distant.

17. In general . . . .

- a) you visit your family and friends abroad
  - b) your family and friends from abroad visit you here
  - c) you equally exchange visits
- (tick most appropriate)

18. How many years have you lived on this kibbutz? . . . . .

(Go to question 24)

19. At what age did you move to this kibbutz? . . . . .

20. How were you occupied before coming to this kibbutz?

21. Where in Israel did you live? . . . . .
Was this area a) rural b) urban (tick most appropriate)

22. From what source did your information/knowledge about this kibbutz come?

23. Please explain why you moved to this kibbutz. (or mollesup or og)

25. In general . . .
a) you visit your family and friends in Israel.
b) your family and friends visit you here.
c) you equally exchange visits
(tick most appropriate)

26. In your opinion, what kind of relationship does this kibbutz have with the local community? Very close/Close/Average/Distant/Very distant.
(Underline the most appropriate).

27. In your opinion how well does the kibbutz organisation fit in (integrate) with Israeli society? (Underline most appropriate). Very well/Well/Average/Badly/Very badly.

28. Please explain why you have stayed on this kibbutz.

29. How would you describe the achievements of this kibbutz? (Underline most appropriate). Very successful/Successful/Average/Unsuccessful/Very unsuccessful.

30. How would you describe the success of the kibbutz movement? Very successful//Successful/Average/Unsuccessful/Very unsuccessful. (Underline the most appropriate).

31. Please explain why you think people leave this kibbutz.

32. Please explain why you chose the kibbutz way of life.

Perception Study

- 1) What is your opinion of an urban environment?
(Please tick the section which is most appropriate, the middle section indicates 'average').

- 2) What is your opinion of a rural environment?
(Please tick the section which is most appropriate, the middle section indicates 'average').

3) What is your opinion of a kibbutz environment?

(Please tick the section which is most appropriate, the middle section indicates 'average').

	1	2	3	4	5	6	7	
safe								dangerous
rich								poor
clean								dirty
friendly								hostile
healthy								unhealthy
cheap								expensive
quiet								noisy
organised								disorganised
beautiful								ugly
interesting								boring
colourful								drab
developed								underdeveloped
sophisticated								primitive
controlled								uncontrolled
relaxed								nervous
free								restricted
productive								unproductive
constructive								destructive
stable								unstable

If you have any criticisms of the questionnaire, or useful information on this topic not covered by the questions, please note them below.

SO WHAT'S NEW ??

Sukkot have gone up all over the place, and its worth while to go for a walk and compare the various "styles" !

Shimon and all the others on the staff of the kitchen and dining-room have to cope with another long holiday week-end, whereas the school-kids are rejoicing in that same long holiday.

The heavy equipment being used to dig the ditches for the telephone cables make a lot of noise and a lot of mess on the paths, and gardens - but they do progress at a tremendous rate, and before we know it, it'll all be finished.

These are the last days of the swimming-pool season, so ENJOY!

Norbert has left us for three months to spend some time with his chavera Miryam in Kibutz Ein Hachoresh. See you soon, Norbert.

Speedy recovery to Amir N' and Schaul Samberg, who are having problems with their legs - and to Mrs. Celia Bergman, who is laid up with a bad back.

Mazal Tov to Itamar Eder on joining the ranks of the Driving-License Holders. Just drive carefully.

Benny Goldberg, Reuven Gutter and Mufti are off to South Africa, Europe and the States respectively - on HABONIM Business. Best of Luck.

The kids of the third grade in our local school were extremely brave and behaved like true heroes, when they all had injections (inoculations) on their little behinds. They even fought for a place in line - and were therefore decorated for bravery with a sweet biscuit.

A new record for Kfar Hanassi. Family Masser had their seventh child - a baby girl. Mazal Tov from us all.

Besides the many and varied activities and programmes planned for Sukkot this week - 48 chaverim have written down their names to go to the Ramat Gan Stadium to hear Simon & Garfunkel sing.*****

Last but not least - Welcome Home to Denny Steel, just returned from a visit with his children and grand-daughter in the States.

Shabat Shalom and Mo'Adim lesimcha

Ilse

*****

S U K K O T

On Tuesday afternoon

27th September

AFTERNOON TEA for and by

PARENTS! Children & grandchildren invited.

*****

MAZAL TOV - BIRTHDAYS

26.9 - Mrs. Esther Solomon

27.9 - Talit Devolt

29.9 - Shosh Epstein
Yair Doari

ANNIVERSARY

28.9 - Ruth & Jaques Golan

WE MOURN THE PASSING OF
OUR DEAR FRIEND
MARGOT GREENBERG
and express our sympathy with
JEREMY and all the family.

*****

*****
קבלת החג ערב סוכות תשס"ד
*****

מצוות ארבעת המינים - ויקרא כ"ג מ'
ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר,
כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל,
ושמחתם לפני הי אלהיכם שבעת ימים.

יום טוב לנו, חג שמח, ילדים נגילה נא,
לסוכתינו בא אורח - אמרוג זהוב, ברוך הבא!
לי לי ....

יום טוב לנו, חג שמח, ילדים נגילה נא,
לסוכתינו בא אורח - הדס ריחן, ברוך הבא!
לי לי ....

יום טוב לנו, חג שמח, ילדים נגילה נא,
לסוכתינו בא אורח - לולב ירוק, ברוך הבא!
לי לי ....

יום טוב לנו, חג שמח, ילדים נגילה נא,
לסוכתינו בא אורח - בת הנחל ערבה, ברוח הבאה!
לי לי ....

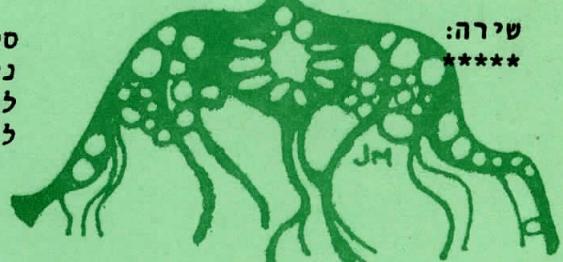
שירה:
(ילדים האנים):
*****

ארבעת המינים:

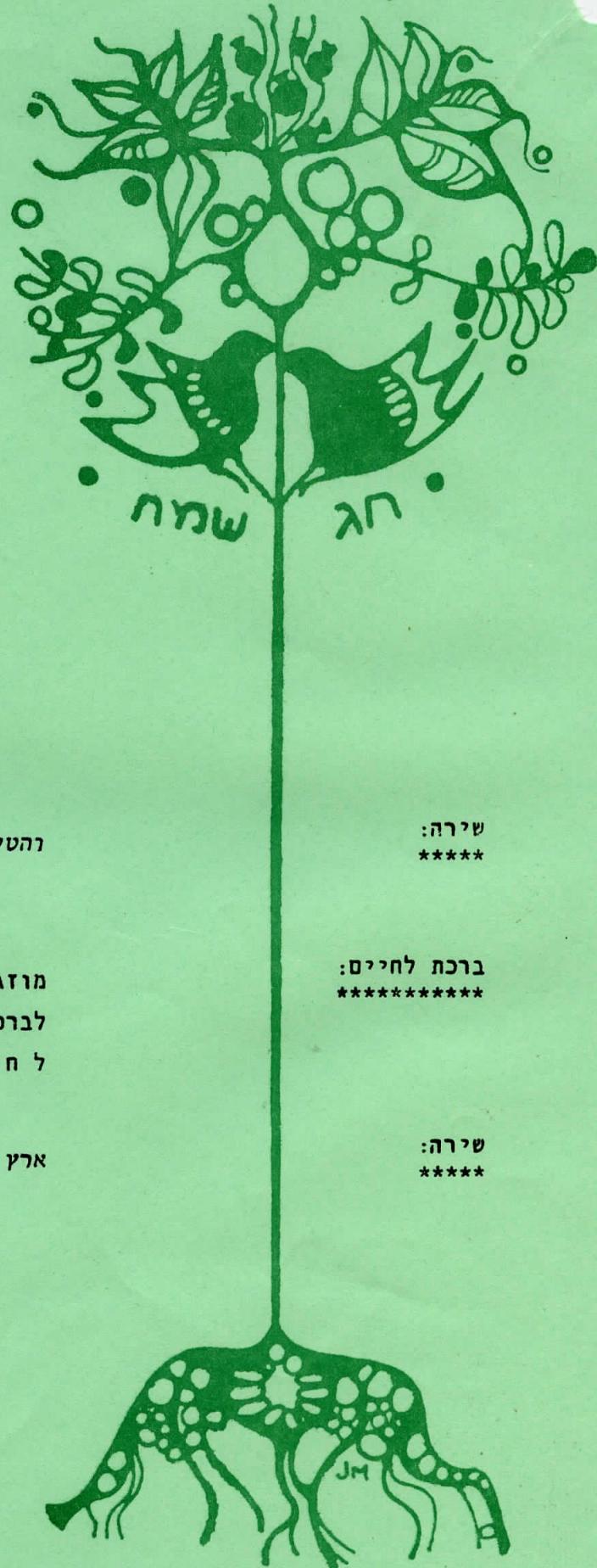
האתרוֹג - יש בו טעם ויש בו ריח.
הערבה - אין בה טעם ואין בה ריח.
הלולב - יש בו טעם ואין בו ריח.
ההדים - יש בו ריח ואין בו טעם.
ואף על פי כן כולם אחיכם הם, בני האדמה והשמש.

סבא יש לי, יש לי סב,
וזקן לו עץ, רחב.
ההדרת, ירקה.
הוּא אָוֹתִי אֶרְחָב כָּל-כָּל,
סכתמי ייכס בסכך.
סכתמי ....

סכתמי, הסכה,
נהדרת, ירקה.
לי, לי, לי, רק, רק, רק,
לי רק מהכה.

מן הבקר עד הליל
היא עומדת לה בעצל.
לבושה היא עד הגג,
מקשחת ליום חג.
סכתמי ....

מצוות יישיבת הסוכה - ויקרא כ"ג מ"ב
בסוכות תשבו שבעת ימים כל-האזרחה
בישראל ישבו בסוכות למען ידעו
דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני
ישראל בהוציאי אותם מארץ מצריים
אני הי אלהיכם.

וְהַטִּיףּוּ, וְהַטִּיףּוּ הַהֲרָיִם עֲסֵיסִים,
וְכָל הַגְּבוּרָה תִּתְמֹגְגִּנְהָ!

מוזגים הכוונות
לברכה ולא קללה, לשובע ולא לרזון,
ל ח י י מ ט ו ב י סו

ארץ זבת חלב ודבש:

ארץ זבת חלב,
זבת חלב ודבש.

חָג שְׁמָה
*****

שירה:
*****

ברכת לחיים:
*****

שירה:
*****

שלומית בונה סוכה מוארת וירוקה,
על כן היא עסוקה היום.
ואין זו בתם סוכה מוארת וירוקה,
שלומית בונה סוכת שלום.

היא בסוכה תשים לולב והדסים,
ענף של ערבה יroke,
רימון בתוך עליו,
עם כל פירות הסתו,
וريح בוסתנים רחוק.

וכshallomiyah תאמר הביטו זה נגמר,
יקרה דבר נפלא פתאום.
יבאו השכנים כולם בהמוניים,
ולכולם יהיה מקום.

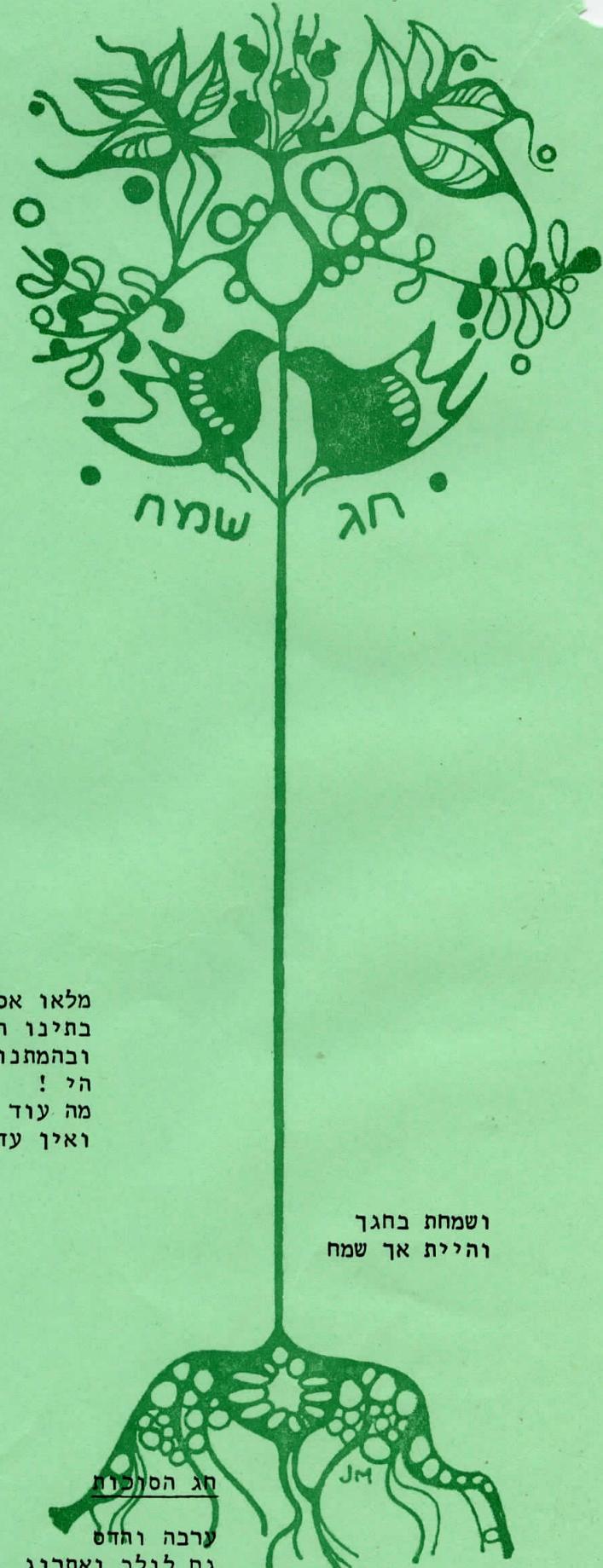
ואז מתוך הסכך יציץ לו וייזרח
כוכב נוצץ כיילום.
שלום סוכת פלאים,
מה טוב ומה נעים
שלומית בונה סוכת שלום.

מלאו אסמננו בר ויקבנו יין,
בתינו הומלים מתינוקות,
ובהמתנו פורה,
הי!
מה עוד תבקש מأتנו, מכורה,
ואין עדין?

ושאבתם מים בששו
מעיני היושעה

לפה סוכתנו
סוכת השלום!
בזכותה כל אחינו
יבאו הלום.

סוכה אז נבנה
נכשנה בסכך
בפרחים נקש
ונשירה לה כך:

חג הסוכות
ערבה וחדת
גם לולב ואתרוג,
בעל התמר
לצורך חן נארוג

ושמחת בחג
והיית אך שמח

הנחתת תולכ' גראן

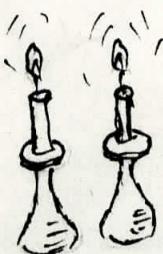
^ט אמר רבי עקיבא
ואהבת לרעך כמוך
זה כלל גדול בתורה

בגמר שבעת ימי חג הסוכות, בשעה שהיהודי מפרק את סוכתו בה ישב במשרך כל ימי החג מופיע
חג נוסף - הוא "שמיני עצרת" או בשם אחר "שמחה תורה".
ביום זה, המדגיש את הקשר ההדוק בין עם ישראל לבין התורה שקיבל על עצמו במעמד הר סיני
ושמר אותה במשך כל הדורות, נוהגים בשעת התפילה בבית הכנסת, בليل החג, ובתפילה
שחרית בבוקר למחарат, להוציא את כל ספרי התורה מארון הקודש ולשאת אותן בתהלוכה שמחה
שבע פעמים ("ההקפות") סיבוב לבית הכנסת תוך השמעת זמירות ותפילות. לא נפקד מקום של
אף ספר תורה, ככלם נישאים באחבה סביב סביב: הגadol והמפואר והקטן והצעיר שאיו קוראים
בו ברוב ימות השנה - כולם מוחזקים בזרועות זקנים וצעירים בחיבה וברגוזה.

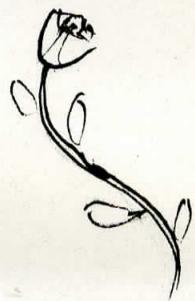
^ט ושמחה בחגך
והיית אך שמח

^ט אין אדריך כדי
ואין ברור כבוי עמרם
ואין גדולה כתורה
ואין דגולים בישראל
פזמון: מפי אל מפי אל
יבורך כל ישראל

בתפילה שחרית של שמחת תורה מסיימים את קריאת פרשת השבוע בשתי תוספות: מזמיןנים אחד
מנכבדי הקהילה לעלות לקריאת הפרק האחרון של חמישה חומשי תורה - והאיש נקרא חתן תורה;
ואז מזמן עוז אחד שהקילה חפזה ביקרו; או שתרם סכום נכבד לבית הכנסת, לעלות לקריאת
הפרק הראשון של התורה בספר התורה, ועל כן מכונה העולה לתורה חתן בראשית.
כאן הבסיס של החג: הקהילה גמרה לקרוא את התורה ומיד פותחת בקריאתה מחדש. בנצחות זו
בעוצה שמחת תורה.

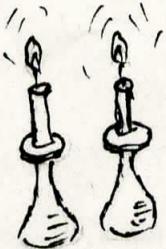
^ט שילשו ושםחו בשמחה חג
מחאו כפים!
ונגנו Shir בקול חזק
ובמצילותם!
יד אל יד,
כולנו כאחד
פה בסך בעבורה.
שבח לאל,
כי לישראל הימת שמחה ואורה.

אין אדריך כדי
וain beror cabu umram
וain gedolah tamura
וain dagolim cisrael
פזמון: מפי אל מפי אל
יבורך כל ישראל

ו שמחה בחגך
והיית לך שם

בתפילה שחרית של שמחת תורה מסיימים את קריית פרשת השבוע בשתי תוספות: מזמין אחד מנכבד הקהילה לעלות לקריאת הפרק האחרון של חמישה חומשי תורה - והאיש נקרא חתן תורה; ואז מזמן אחד שהקהילה חפча ביקרו; או שתרטט טcum בכבד לבית הכנסת, לעלות לקריאת הפרק הראשון של התורה בספר התורה, ועל כן מכונה העולה לתורה חתן בראשית. כאן הבסיס של החג: הקהילה גמרה לקרוא את התורה ומיד פותחת בקריאתה מחדש. בנסיבות זו בעוצמה שמחת תורה.

שישו ושמחו בשמחה חג
מחאו כפים!
גאנו שיר בקול חזק
ובמצילתים!
יד אל יד,
גולנו אחד
פה בסך בעבורה.
שבח לאל,
כى לישראל היתה שמחה ואורה.

(דברים פרק ל"ג פסוקים כ"ח - כ"טו)

וישכן ישראל בטח בದ עינו יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל: אשריך ישראל מי כמור עם נושא ביהוה מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויכחשו איביך לך ואתה על במו תימנו תדרך

(דברים פרק ל"ד פסוקים א - ה')

ויעל משה מערבות מואב אל הרים נבו ראש הפסגה אשר על פניו ירחו ויראהו יהוה את כל הארץ את הגלעד עד דן: ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים ומנשה ואת כל ארץ יהודה עד הים האחרון: ואת הנגב ואת הכהר בקעת ירחו עיר התמירים עד צער: ויאמר יהזה אליו זאת הארץ אשר נשבעת לabhängig ליצחק וליעקב לומר לך אתניתך בעיניך ושם לא תעבר: וימת שם משה עבד יהוה בארץ מואב על פיו יהוה:

כִּי מְצִיוֹן תֵּצֶא תָּוֹרָה
וְדָבָר הַיְّ מִירוּשָׁלָם

(בראשית פרק א פסוקים א-ה)

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: והארץ הייתה תהום ובוהו וחשך על פני תהום ורווח אלהים מרחפת על פני המים: ויאמר אלהים יחי אור ויהי אור: וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך; ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד.

פסוק כ"ח

ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשו ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ:

בראשית פרק ב' א' - ג'

ויכללו השמים והארץ וכל צבאים: ויכל אלהים ביום השבעה מלאכתו אשר עשה וישבוזת ביום השבעה מכל מתacctו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השבעה ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשנות:

וhaar לבנו בתורתך: ודבק לבנו בתורתך: ויחד לבבנו אהבה: וליראה את שמי:
למען לא נבוש ולא ניכלם: ולא ניכשל לעולם ועד!